

ARÉN, NATANAEL

Bland hinduer och gonder.

Fosterlandsstift

1901

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

*Bygghuset,
Blom
Linnéa,
Linnéa.*

MISSIONSSKRIFTER

— utgifna af —

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

19.

BLAND

HINDUER OCH **GONDER**

af

Natanael Arén

Missionspastor.

STOCKHOLM

FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION.

Pris: 20 öre.

Kungl. biblioteket, Stockholm

50001

000 559 986

MISSIONSSKRIFTER

UTGIFNA AF
EVANGELISKA FOSTERLANDS-STIFTELSEN.

19.

BLAND HINDUER OCH GONDER

AF

NATANAEL ARÉN,
MISSIONSPASTOR.

STOCKHOLM,
FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAGS-EXPEDITION.

MISSIONS-ÅRSBERÄTTELSE

ÅR 1901

BLAND HINDUER OCH GÖMDE

NATURALLÄREN

STOCKHOLM

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1901.

Bland hinduer och gonder.

Hinduer och gonder äro de båda folkstammar af Indiens inbyggare, bland hvilka vi, Evangeliska Fosterlandsstiftelsens missionärer, ha att utföra vårt arbete i Mästarens tjänst. Väl träffa vi äfven andra än dessa två stammar t. ex. muhammedaner och kurkufolk, men dessa äro i våra trakter ej synnerligen talrika. Undantag därvid är nog Sagar, där ganska många muhammedaner bo. Därvarande muhammedanska hus ha flitigt besökts af zenanamissionärerna, så långt tid och krafter medgifvit, men det kvarstår dock, att vi till vårt särskilda ögonmål ha gonder och hinduer vid förkunnelsen om den korsfäste Kristus, världsfrälsaren. Därvid har vår arbetsplan blifvit uppgjord enligt detta motto: »gonden först, så ock hinduen».

De missionens vänner, som år efter år följt detta Stiftelsens arbete i Indien, känna för visso ej så litet om dessa folk. För dem torde jag därför ej kunna meddela något nytt. Kanske dock att i de smådrag ur folkets lif och åskådning, som jag vill söka fram-

hålla, något kan vara ägnadt att väcka medkänsla med dem, något kan uppväcka eller stärka kärlekens nitälskan eller kanske blott borttaga en oriktig uppfattning om dem hos någon missionsvän.

I »Varde Ljus» för 1896 finnes en skildring af »gonderna, deras religiösa föreställningar, seder och bruk» samt i årgångarna 1897 och 1899 mera utförliga skildringar af arbetet bland Indiens kvinnor. Under hänvisning till dessa skildringar såväl som till den öfriga missionslitteraturen, som handlar om Indien och om evangeliets utsäde bland dess folk, kanske jag helt kan lämna folkets historia, kastväsendet, gudsdyrkan o. s. v. för att syssla med hvardagserfarenheter.

Hinduerna äro i antal gonderna vida öfverlägsna, liksom de ock trängt dessa senare in i skogsbygden. De betrakta sig också såsom en långt högre stående klass af människor än gonderna. I visst afseende är denna åskådning berättigad, men i mera än ett afseende torde den ej vara på sin plats.

Under det nödhjulsarbete, som nu pågår och genom missionsvännernas kärleksfulla offervillighet ännu kan fortsättas, till dess den svåraste nöden är förbi, har vid denna missionsstation, Chicholi, arbetsstyrkan till sin största del bestått af gonder, och det är förnämligast här jag kommit i beröring med detta folk. Under min vistelse i Sagar träffade jag hufvudsakligen hinduer.

Bland de sjuka

har jag väl ej närmast haft någon uppgift, men de komma till bangalown för att få hjälp, och därvid har jag kunnat iakttaga åtskilligt. Huru visa ej deras sjukdomar och stora sår, att de äro hemfallna åt slaf-tjänst i lustarnas rike. Den lön djäfvulen gifver är sannerligen ömkelig. Dessa sår äro ofta så vämjeliga,

TVÄNNE NÖDENS BARN OCH EN FLICKA FRÅN
BARNHEMMET I CHINDWARA.

att man ej gärna vill röra vid dem. Ja, lättast vore det att med prästen och leviten gå den sargade förbi, men själfva hulpna af den store läkaren i fråga om vår själs sjukdom, vilja vi likna samariten och gifva läkedom för kropp och själ genom den kraft Herren gifver. Ofta synas människorna vilja ha hjälp för att ånyo kunna synda. Förkunnas ordet om den store läkaren, är angelägenheten att lära känna honom ytterst ringa.

I fråga om att uthärda smärta är skillnaden i ögonen fallande mellan gonder och hinduer. De senare förefalla mig ytterligt klemiga och ömtåliga, gråta och jämra sig samt äro rädda för en mera grundlig behandling. Gonderna äro i jämförelse med dem ofantligt duktiga. Så såg jag i Amarwara en man, å hvars enå kind var en böld, som måste skäras. Det tog mycket lång tid, men ej en muskelrörelse förrådde, att mannen led. Jag, åskådaren, däremot kände oupphörligen frossbrytningar i min kropp vid tanken på mannens smärta.

Här kom en kvinna för att få en fot ombunden dag efter dag. Som hon var fattig, fick hon antingen litet säd eller pengar att köpa säd för hvarje morgon. Så en dag, någon timme efter det förbandet ånyo anlagts, träffades hon ute med foten bar, utan förbandet. Hvarför? Jo, så länge hon var sjuk, fick hon dagligt bröd, men hon hade sina tvifvel om, huru det skulle bli efter tillfrisknandet, och då ansåg hon det vara bäst att fördröja läkningen så länge som möjligt. En icke alltför tacksam patient!

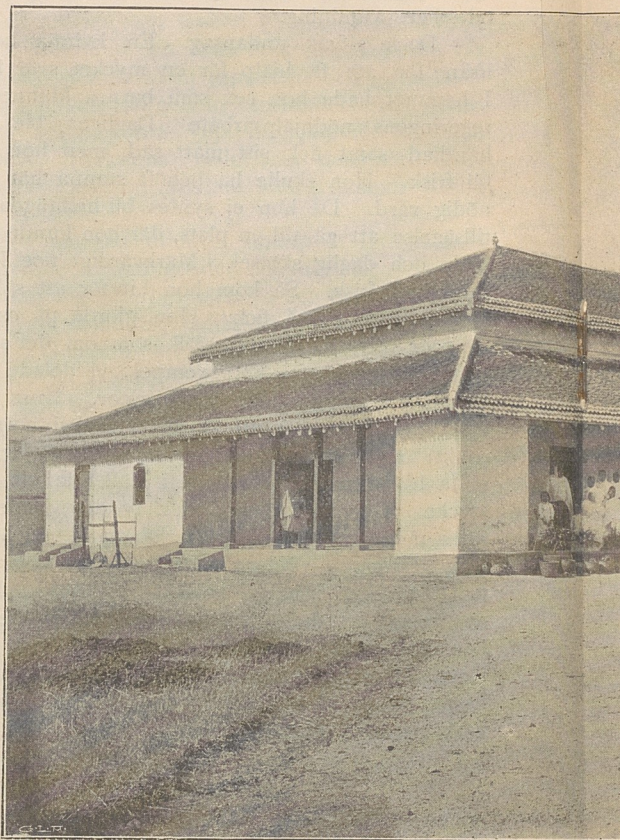
Deras antal, som söka hjälp för en sjukdom först två å tre månader för att ej säga år efter dess början, är ofantligt stort. Det råder en fabelaktig likgiltighet i detta folkets sinne, och detta yttrar sig på alla områden. Huru många äro ej de, som blifvit till hälften hulpna, men som sedan ej komma tillbaka igen utan

stanna borta, till dess sjukdomen åter igen tagit en ödesdiger vändning.

Dock gifvas undantag. En kvinna kom långt ifrån för att få hjälp för en mycket svår bröstböld. I hemmet hade hon sex små barn. Mannen var på regeringens nödhjälpsarbete. Dagligen blef hon behandlad samt fick sitt mått säd, men hon syntes ej bli frisk. Hon skulle ha behöft stanna här för att få nödig vård. Då hon ej syntes bli helbrägd, fick hon tillsägelse att gå till en plats, där hon kunde få läkarehjälp och daglig skötsel. Märkvärdigt nog lydde hon samt blef frisk. Så kom hon hit för att söka arbete, hvilket hon också fick. Hon gjorde på oss alla ett så godt intryck. Det föreföll, som om det skulle vara något att göra af. Ett exempel: vi delade ut kläder till våra arbetande män och kvinnor. Huru sträfvades ej i allmänhet efter att få sari (= kvinnornas klädedräkt) med lysande färger, men denna kvinna, den enda bland många, bad att i stället få ett vitt tygstycke. Gärna fick hon det, ty det visade, att hon satte mera värde på det starka, varaktiga än det billiga, granna. — Några dagar därefter kom bud: hon är död, dog i natt i kolera. Hennes dödsfall grep oss mera än de öfrigas. Vi gjorde oss den frågan: har hon hört evangelium? Ja, hon fick visst höra Guds ord. Hvad hon däraf förstått, mottagit eller förkastat, veta vi ej. Oss var det ännu en maning: verka, medan dagen varar.

Hjälpsökande.

Dessas antal är förfärande stort. Skulle man i ett nu förflyttas från vårt fosterland och hit ut i nödtid, torde man känna sig mest hågad att gråta dagen lång, men nu ha vi blifvit litet härdade af vanan samt delvis stålsatta genom kännedomen om all elakhet och allt

MISSIONSSTATION

TIONEN I CHICHOLI.

bedrägeri, som bor i mångens barm. Här komma magra gestalter, unga och gamla, män och kvinnor med slö förtviflan i blick och ton, som omöjligen förefelar att göra verkan. Svält, smuts och nakenhet. Det är daglig syn. Vi ha delat ut ett hundra femtio filter och därvid sökt gifva endast åt *verkligt* behöfvande. Det lilla lagret är slut, men nu i regntiden komma dag efter dag frysande, mycket mera än halfnakna människor, bedjande om filter. Vårt hopp är, att vi skola få ännu en liten sändning att dela ut. Af det slag vi gifvit bort kostade ingen mera än en krona.

Här kom en gosse och sade: »jag är fader- och moderlös och behöfver någon, som försörjer mig». Sedan jag blifvit förvissad om, att han talade sanning, sade jag, att han skulle få stanna »så länge» utan att lofva att sörja för honom för framtiden. Hans hurtiga sätt tilltalade mig. Han har stannat, går i skolan samt betraktar sig såsom hemma här — men han har åtskilliga gånger fått göra bekanskap med rottingen för sina ej så små fel.

En annan gosse kom, fick löfte om att stanna, erhöll kläder och mat — men var påföljande dag försvunnen och har sedan ej synt till. En tredje gosse fick arbeta här, men bodde ej bland »våra gossar». Så var han en dag borta. Efter månader kom han åter. Då jag frågade, hvarför han gått o. s. v., fick jag svar ej af honom men väl af andra, att han — en trettonåring — lockat med sig en flicka om sexton à sjutton år samt gifvit sig ut i världen, hvilken väl dock ej haft all den lycka att bjuda på, som till äfventyrs skimrat för pojkens blick. Gossen nekade ej till historiens sanning. Här fick kan dock ej vidare arbete, då han en gång utan skäl lämnat sin plats.

Vi bruka fråga efter hvars och ens ställning, då de hjälpsökande komma till oss. Där berättas sorgliga historier. I många fall ha hustrur lämnats af

sina män. De kvarlämnade få försörja sig och sina barn bäst de kunna. Allt för ofta har ej formligt äktenskap ingåtts, utan af »fri kärlek» ha de tagit hvarandra, men eftersom »den stora hängifvelsen» ej räckt synnerligen långt, få kvinnorna lida mycket, mycket. Det måste dock sägas, att en sådan förskjuten kvinna nästa dag är redo att ingå ett lika lösligt parti.

Af all den djupa nöd jag sett här har ingen bild trängt så in i mitt minne som bilden af en kvinna med två barn, små tvillingar. Det var i Betul. Hon kom för att få pengar. Barnen, som det tycktes »endast skinn och ben», sökte ifrigt dricka moderns mjölk, men där fanns intet att få. Förmodligen var det i Betul vid den tiden nästan omöjligt att få köpa mjölk, såsom det var här. För oss var det mycket svårt att få mjölk till en liten gosse, som vi i nästan döende tillstånd upptagit. Vi kunde omöjligen få tillräckligt för våra egna måltider. Korna gäfvo ingen mjölk. Betet var sedan flere månader slut på markerna, och folket hade ej något att gifva kreaturen att äta. En liter af den mjölk, som fanns att få, kostade lika mycket, som en man erhåller för en hel dags grof-arbete. Huru skulle då denna kvinna kunna få någon mjölk till sina barn och mat åt sig själf! Arma kvinna, arma barn!

I ofantligt många fall komma yrkestiggare, sägande, att de söka arbete, men då det blir fråga om att göra något, försvinna de hastigt nog. Andra yrkestiggare äro ärliga nog att förklara, att de aldrig arbetat och ej häller tänka att göra något. För sådana har jag blott ett enda ord: »Ni må svälta!» I särskildt ömmande fall ha dock äfven sådana människor tillfälligt fått litet säd.

Såsom en rättfärdighet förvärfvande gärning räknas det af hinduerna att gifva allmosor. Att gifva till yrkestiggare och skälmar är inför Gud — mena

de — lika välbehagligt, som att gifva åt oförvålladt nödlidande. Ofta säga de till oss: »om ni ger oss, så förvärfvar ni er en stor skatt; då skall ni få många barn» o. s. v. (den största ynnest af Gud de kunna tänka sig).

Huruvida det bland gonderna räknas såsom dygd att gifva allmosor utom till prästklassen, vet jag ej. Deras tiggare äro ofta spelmän, draga fram i stora skaror, män, kvinnor och barn, medförande svinhjordar, icke så litet påminnande om våra zigenare. I regel söka de allt annat än sysselsättning af nyttig beskaffenhet. Dock har jag f. n. ett par stycken sådana gondtiggare i arbete.

En kvinna hade blifvit afskedad på grund af olydnad samt ej återfått arbete till följd af att jag fått veta, att hon hade släktingar, som borde kunna försörja henne. Hon kom dag efter dag och formligen förföljde mig med sina böner om arbete, men jag afslog ständigt hennes begäran. Senare fick jag veta, att släktingarna till följd af skuld och ekonomiskt trångmål måst förpanta sina oxar och kor. De hade ej något för sig själfva än mindre att hjälpa med. Så kom gumman jämte sina släktingar en afton långt efter arbetsdagens slut och bad om arbete. Den ene uppmanade då den andre: »Sätt ihop både händer och fötter samt bed, så får du nog.» Skratande åt det komiska i uppmaningen, gaf jag löfte om arbete. Man knäpper ej ihop sina händer såsom vi bruka, utan den ena handens flatsida lägges mot den andras, då en ödmjuk bön framställes. Såsom något bevekande brukas därför orden: jag ber med hoplagda händer. Men huru det skulle taga sig ut att på samma sätt lägga tillsammans fötterna, lämnas därhän.

Af de hjälpsökande begär en att få gräs till att lägga på taket af sitt hus, en annan beder om tak-

tegel. En ber om att få bo på compoundet, en annan att få låna pengar för att få till husreparation eller till inköp af oxar i stället för dem, som svultit ihjäl, till utsäde o. s. v. Då en begär en filt, tigger en annan om både filt att ligga på och kläder att taga på sig. Någon begär råd i en rättegång, en annan talar om äktenskapliga tvister och slagsmål. Det stora flertalet begär bröd. Säsom regel gäller, att aptiten växer, medan man äter. Ha vi gifvit säd, begära de kläder. Ha de fått både det ena och andra, gifva sig allt flere behof tillkänna, till dess de lyckats framkalla missnöje i blick och ord hos mig. — Ingen frågar efter Guds rike på ett sådant sätt, att jag kan tänka: här är det frälsningsbehof och ej brödbekymmer, som drifver mannen eller kvinnan, som kommer.

I arbete och hvila.

Huru lifvet på en station ute i skogen ter sig, när det ej är nödtid, vet jag ej ännu. Nu är det verksamhet och under stundom rätt bullersamt ute på gården, där öfver hundra människor äro sysselsatta med olika arbeten. Att äfven missionären har sin dryga del af arbete, säger sig själf. Det framgår ock af hvad ofvan sagts om de många hjälpsökande. Man kan ej lita på någon, utan man måste vara med själf, vara så långt möjligt allestädes närvarande. I allmänhet kan ej klagas öfver fliten — då man står och ser på — men eljes är det jämmerligt beställt därmed. Äfven om man aldrig förr hållit en murslef i sin hand, får man lof att låtsa sig vara »förståsig-påare» och rätta här och där, då det muras. Så är det med alla öfriga arbeten också. I allmänhet har jag ej fått invändningar från vare sig hinduer eller gonder, men väl från muhammedaner. Dessa senare äro enligt min tanke i allmänhet mera begåfvade än

de andra två nämnda folken, om man gör jämförelse mellan likställda folkklasser. Eller ock ha de fått sina gåfvor mera odlade. Gonderna och hinduerna säga ja, ja, men man må därför icke tro, att de göra såsom man säger. Det synes, som om det vore omöjligt att få arbetet att gå utan att man säger till med sträng ton. Litet skämt kan understundom verka mycket eggande.

Kommer man så in efter åtskilliga timmars arbete eller öfvervakande af verksamheten ute, så blir det i regel ej mycket hvila af. Där komma de åter alla dessa, som tigga om säd m. m. Har man så öppnat sädeslären, gifvit de bedjande, stängt den och satt sig i ro, kan man vara viss på att strax få höra en gnällig, pipande stämma bedja om något att äta. Formen för bönen är oftast en befallning, men det beror ej på, att de mena att gifva order, utan därpå, att de så litet synas behärska sitt eget språk, att de ej veta formen för en mera höflig framställning. Ja, in på sena aftonen kommer en man, men denne är så mycket mera vördnadsfull. Han säger: »Ers höghet är världens uppehållare och försörjare, alltså är ni far och mor för mig, mina kläder äro sönder» o. s. v. Kunde nu blott den vibration i rösten, som än mera än orden retade till skratt, afmålås, skulle läsaren lika lätt som jag kunna bevara den bönen i minne.

Under närvarande nödtid har för mig ej annat arbete kunnat ifrågakomma än det, som hör till de löpande ärendena och nödhjälpsarbetet. På läsning är ej att tänka. Huru längtar man då ej efter söndagen. Sedan förmiddagsgudstjänsten är slut, har man ju att i stillhet njuta af familjelifvets stilla glädje — men äfven då störes idyllen af de oupphörigen kommande, som begära hjälp. Ack, att det i Indien blefve en sådan hunger efter det lifvets bröd, som nedkom-

mit från himmelen! Om man då blefve öfverlupen, skulle det kännas ljufvare än nu, och ändock är det en *stor nåd* att få vara förmedlare af missionsvännernas kärleksgåfvor till dem, som svälta och frysa.

I fråga om kroppsarbete synas mig gonderna vara starkare än hinduerna, men de äro oftast ännu mera bortkomna, ja riktigt dumma i de flesta fall, om det gäller att få något utfördt efter våra begrepp om prydighet. Äfven här träffa vi dock undantag. Vid nödhjälpsarbetet ha vi en mängd orkeslösa, halta, sjuka samt barn. Man får här därför sätta krafven synnerligen lågt.

Att såväl gonder som hinduer ej älska arbetet, det kan man utan öfverdrift säga. Därför göra de också det minsta möjliga. Långa stunder åtgå ock att röka och prata. Om gonderna har jag hört sägas, att de nu af hungern tvingats att arbeta, men att de eljes lefva af afkastningen af mycket små jordstycken, sjunga och dansa natten lång och därför ej gärna äro hågade för arbete andra dagen. De nattliga festerna förstöra gifvetvis arbetsförmågan i hög grad. Folkets nöd f. n. har en icke ringa orsak i lättja. Icke faller det dem in att t. ex. skära gräs och lägga upp förråd, äfven om det finnes riklig tillgång. Nej, djuren få reda sig bäst de kunna. I missväxtår dö därför hundratusentals djur, men icke lär man sig något till en annan gång. Äfven våra döpta nybörjare skatta åt den allmänna lättjan och likgiltigheten härutinnan. De ha måst köpa gräs till fyra gånger så högt pris, som de själfva sålt för, då det var skördetid. De erkänna nu själfva, att de voro för lata att insamla tillräckligt förråd, då det fanns gräs att få. Vi hoppas, att nöden skall lära åtminstone de mera vakna af folket att bättre taga vara på de resurser, som stå till buds, och att mera följa Herrens bud om arbete.

Något om språket.

En gång frågade jag en äldre missionär: är det mycket stor skillnad på hindi och gondi?» Han svarade: »Ja, ungefär lika stor skillnad som på svenska och hebräiska.» De gonder, som jag *här* träffat, förstå alla hindi, om de ock själfva uttala orden orätt och ej så lätt kunna skilja mellan maskulinum och femininum, hvilket särskildt i fråga om verben är nödvändigt. Sinsemellan tala gonderna sitt eget språk. Så har det händt, att jag varit allena med endast gondfolk. Vid sådana tillfällen har jag ej alls förstått hvad de sagt. Mig tilltalar uttalet af en del ord, framför allt det klara rena r-ljudet. Huruvida det är nödvändigt att lära sig gondi för att arbeta på en sådan plats som denna, vet jag ej ännu.

Det orätta uttalet föranleder ibland till missförstånd. En dag kommo två gondkvinnor och bådo om (som jag trodde) rum. De använde ordet »kamra», hvilket dock ej lär vara vanligt bland folket. Enligt min uppfattning af deras begäran svarade jag sålunda, inledande ett samtal om deras bostad, men vi kunde ej alls komma till någon klarhet i frågan. Då sade min hustru, som satt i närheten: »Du må ej tro, att de önska rum, utan filter.» — »Nej, de säga ju tydligt kamra», genmälde jag. — »Ja, de säga orätt, de mena kambal» (= filt), fick jag till svar. Så var det ock. Detta misstag är ej det enda.

Icke beroende på bristande insikt i språkets byggnad o. s. v. utan på grund af öfverdrifter i uttryck uttalas ibland rätt lustiga saker. Strax före nedskrifvandet af detta, sade en kvinna till mig, att hon dött af hunger. Jag frågade henne då: »Huru många gånger har ni dött? Ni har ofta sagt så.» — »Jo, det är ofta det, men ni har väckt mig till lif», genmälte hon piggt nog.

Andra öfverdrifter äro af annan art. De framkomma i vredens ögonblick. Då flödar ett ordsvall rikt som en brusande flod. Då beskylla de hvarandra för de allra nesligaste brott. Inför detta ordförråd står jag ännu tämligen främmande. Det talet visar hjärtats ondska. Det är en besegling på orden i Jak. 3, 5—6.

Helt nyligen läste jag ett så ärligt uttalande af en svensk kinamissionär, att jag högeligen gladdes. Han skriver, att han, som nu återvände till Kina, hvarest han förut verkat i åtta år, skulle »försöka att stamma på världens värsta språk». — Huru ofta göras ej meddelanden från missionsfälten på ett sådant sätt, att läsaren får intryck af att nybörjaren är tämligen inne i språket och att hindren däri skulle vara öfvervunna. Nu torde med skäl kunna sägas, att kinesiskan är långt svårare än hindi jämte det ordförråd ur andra språk: arabiska, persiska m. fl., som behöfves för arbetet bland folket här, men arbetet med språket är ingalunda något afslutadt med de första årens studier; det arbetet räcker i visst afseende lika länge som missionärens verksamhet på missionsfältet. Äfven om man skulle lyckas att tala mera grammatikaliskt riktigt än infödingarne själfva, lär man sig ej så lätt att bruka deras egendomliga vändningar, att tala »idiomatisk hindi». Det står därför alltid såsom målet för sträfvandena härutinnan.

Hinduen såsom talare.

Då hinduen talar, använder han en mängd bilder. Ofta följa dessa bilder på hvarandra i rask följd. Därvid har jag ofta tyckt, att man glömmer slutsatsen, hvartill man skulle komma. Ej minst gäller detta en af kateketerna här. Bilderna växla med stor rikedom, men nog skulle man njuta mera af åhörandet

af föredraget, om bilderna icke »haltade» fullt så mycket, om konsekvenserna utdrogos, om de voro mera genomtänkta. Intressant är det alltid att höra, äfven om behållningen ej blir så rik. Ej så länge sedan hörde jag en predikan om Guds församlings uppbyggande under bilden af ett husbygge. Där talades om »kärlekens vinkel» för byggnadens uppförande, om »helighetens murarlod» och om »sanningens murbruk» o. s. v. Med spänd uppmärksamhet hörde jag på. Understundom var det kanske litet svårt att tillbakahålla ett leende.

Naturligtvis äro olika människor olika begåfvade äfven i fråga om att uttrycka sig, men jag har tyckt mig finna, att hinduen i allmänhet har lätt för att framställa sina tankar. — En talare af efter min tanke vida högre rang ha vi här uti skolans lärare, hvars predikningar, om de vore hållna på vårt språk, skulle vara användbara i en svensk församling. Och dock äro de så undervisande för äfven den okunnigaste hednakristen. De synas också så allt igenom präglade af kristlig ödmjukhet och lefvande tro, att jag däraf njutit i dubbel måtto.

Att tala om

gonden såsom talare

kan icke så lätt komma i fråga, då gonden i allmänhet är tyst och sluten samt icke egentligen synes begåfvad »å hufvudets vägnar». Huruvida man har något stort att härutinnan vänta af nuvarande eller blifvande kristna gonder, torde vara svårt att säga. Jag hade dock ej intryck af att det skulle vara mycket att göra af hos gonderna i detta afseende. — Dock, då jag nedskrifver detta kanske mindre fördelaktiga omdöme, träder bilden af två kvinnor fram för min blick. — Gäller det att tala om

hinduens eller gondens begåfning

får jag ej glömma, att den bäst rustade å hufvudets vägnar af flickorna i Sagars barnhem säges ha varit en gondflicka, numera gift med vår skollärare i Nimpani. Ännu hållre stannar jag i minnet och tanken inför en stilla kvinna, zenaarbeterska i Sagar. Om ej i kunskapsbegåfning jämförlig med den förra tror jag mig kunna säga, att där finnes ett karaktärens företräde, som är långt mera värdt än stor begåfning utan hjärtats sanna hänvändande till Herren. Under åtskilliga bybesök hörde jag henne tala med stor liflighet, med värme och kärlek. Inför bilden af henne glädes jag alltid.

En gång tillfrågade jag en af de äldre arbetarne här ute: »Hvad tänker du om detta folk, äro de mycket begåfvade?» Han svarade: »Jag tror, att de äro mycket mera begåfvade än vi, men de ha så hängifvit sig åt lustar, att de blifvit så här slöa, som vi finna dem.»

Särskildt i fråga om språkstudier och räkning torde hinduerna ha långt lättare än vi att lära. Att lära sig engelska ligger väl såsom ett önskemål för hvarje skolgosse, och många lära sig också ej så litet däraf. Att en eller annan liten pys misslyckas vid bruket af engelska ord, som han ej förstått, är ju ursäktligt nog. En tidig morgonstund hälsade en liten gosse mycket ödmjukt i åtbörd men säkerligen med ej litet själfmedvetande öfver sin kunskap med ordet »good night». Han fick ett »good night» till svar, men kanske han af vårt leende anade oråd angående kunskapen i engelska.

Ofta under det jag försålt säd (för att hjälpa folket att till möjligast billiga pris få sitt behof däraf fylldt), har det visat sig, att en del arbetare räknat långt fortare än jag. Till någon del kanske detta

kan bero på deras vana vid det invecklade myntsystem, som här råder, men jag tror, att detta ej är enda orsaken. Andra, och kanske de flesta, kunna ej räkna längre än till tjugu. För att få ihop t. ex. ett hundra höknippor, taga de fem i handen för hvarje gång, tills de kommit till tjugu. Gonderna blifva ofta bedragna af hinduerna, emedan de senare äro dem långt öfverlägsna i räknekonsten.

Under dopundervisningen har det åter visat sig, att de i regel ej ha förmåga att minnas eller tillägna sig mycket. Man skulle understundom vilja säga: det finnes ej alls någon begåfning att lära. Jag tror, att detta folk i allmänhet har lätt att lära i *barndomen*, men att det senare, vid mera framskriden ålder, är långt svårare för dessa människor än för oss att inhämta något.

Nyss nämndes

vårt mynt här ute.

Det är krångligt nog att hålla reda på alla afdelningar och underafdelningar däraf. Främst ha vi rupien, hvars värde är omkring en krona tjugu öre. Detta mynt är af silfver liksom ock åtta-, fyra- och två-anna-styckena. Egendomligt nog vilja gonderna ej taga emot annat än rupier eller kopparslantar. Om de taga emot andra mynt, bruka de dem vanligen till prydnader. Då regeringen i fjol låtit prägla en ofantlig mängd åtta-anna-mynt, ha sådana i mängd kommit i rörelsen, men man måste vara sträng för att förmå någon att taga emot ett sådant mynt här. Rupien är »officielt» indelad i sexton anna och hvarje anna i tolf pay. Något mynt, värdt en anna, finnes dock ej, utan kopparpengar af en half eller en kvarts anna användas i stället. Detta senare mynts namn är paisa och är det vanligast förekommande i han-

deln, men paisa användes aldrig i räkenskaper. De minsta mynten äro en half samt en tredjedels paisa eller det förut omtalade paymyntet. En pay eller en tolftefels anna, som det står å mynttecknen, mottages ej gärna vid köp, hvarför man ser helt få i rörelsen. Såsom skiljemynt användas små snäckor, af hvilka det går ej mindre än sextiofyra på en paisa. För oss, som äro vana vid tiotalsdelningen, är detta indelningssätt åtminstone till en tid ej så lätt att komma till rätta med. Sedlar finnas af olika valör, men mottagas ej alls i den utsträckning som i Sverige. Jag lyckades en gång att få växla bort ett par hundra rupiesedlar till en rik krögare, men han hade aldrig förut haft en sedel i sin ägo, och jag betraktar det ännu en lång tid efteråt såsom en mycket stor vänlighet af honom att taga emot sedlarne. Man har sagt, att om man gäfvade en gond en hundra rupiesedel såsom ersättning för en dags arbete, skulle han omöjligt taga emot den. Men gifver man honom åtta paisa, arbetar han med glädje.

Några karaktärsdrag.

Det, som karakteriserar hinduen eller kanske rättare österlåndingen i allmänhet, är hans benägenhet att tigga. Det är ej skam att begära gåfvor, och därför tigga de bäst aflönade kateketerna understundom lika oförsynt som de verkligen fattiga. Detta i mina ögon så låga drag har så ofta hindrat den känsla af aktning jag eljes skulle hysa för en del personer. Ofta framställas löjligen skäl såsom bevekande orsak för tiggeriet. En trettio års man t. ex. säger: »Jag har hvarken far eller mor, som kan hjälpa mig.» Helt naturligt svarar jag vid sådana tillfällen: »Skäms ni inte att begära, att far och mor skola försörja er, tills ni blir gubbe.»

Allt ifrån barndomen ha de insupit den åskådning, som föranleder dem att tigga, att icke med sitt arbete förtjäna sitt lifsuppehälle och endast lita till sin arbetsförtjänst. Är det fråga om giftermål, så är icke den första frågan den: kan mannen försörja sig och en hustru? Nej, det är ett köpsläende mellan föräldrarna, och därvid tyckes man handla blott med hänsyn till fördelår för ögonblicket, ej för framtiden.

Att ställa klokt för sig för kommande dagar har folket ingen tanke på. Blir man hulpen för dagen, så är allt bra. En dag kom en man och bad mig att köpa en honom tillhörig vagn för åtta rupier. Han skulle använda den summan till att köpa en ox i stället för en af dem, som svultit ihjäl. »Men», svarades det honom, »inte får ni en stark ox för åtta rupier.» Han sade då: »Jag får taga en sådan, som jag kan få för det priset; kanske kan han lefva, till dess jag fått mina fält besädda. Sedan kan han väl dö, i fall han vill.» Detta sades såsom den naturligaste sak i världen, ej under förtviflans resignation.

En man af koherdekasten anser det såsom synd att döda en ox eller ko, men att låta djuren dö af vanvård och svält, det bekommer honom intet. Man anser, att kon är ett gudabesläktadt djur, men icke skyggar man för att martera henne för det. Faller en sjuk ox under en börda, får han ligga, tills han dör eller döende uppåtes af andra djur. Man slaktar honom ej. Att sälja t. ex. oxens hud skulle vara en stor skam för den, som ej är af lägsta kast.

Jag vet ej, om man kan säga, att gonderna stjåla mera än hinduerna. De förra äta emellertid oxkött. Det händer därför, att, om en gond tror sig obemärkt, han stjål en ox eller ko samt slaktar och bereder sig och sina vänner ett nöje genom en festmåltid under nattens timmar. Det har ock händt, att en

gond med sin yxa afhuggit ett ben på en lefvande oxen för att få sig ett mål, obekymrad om oxens smärta.

Denna förut omtalade likgiltighet i fråga om framtida bärgning, som så mycket hindrar hoppet om att kunna höja hinduen i socialt och sedligt hänseende, ställer sig dock ej i vägen för begäret hos honom att få mycket betaldt för arbete och försålda varor. Icke begär gärna en hednisk hindu just det pris för en vara, som är vanligt och som han har hopp om att få, utan två, tre å fyra gånger så mycket. Af oss europeer beräkna de under alla omständigheter långt mera än de få af sina landsmän. De skämmas icke alls, då man påvisar lögn i deras tal. De svara då: »Om vi tala sanning, huru skulle vi då få vår bärgning?» De kunna ju ofta fråga, om de skola tala sanning eller ej, då de skola säga priset för en vara. Att de låta pruta med sig långt efter det de sagt det »sanna» priset, bevisar bäst, huru litet man kan lita på deras ord. Vid ett tillfälle sade vi till en säljare: »Ni har inte talat sanning.» Han genmålte: »Jo, nu har jag riktigt talat sanning. Det är så tidigt på morgonen, så Gud ser mig.» Han fick då den upplysningen, att Gud ser honom hela dagen lika mycket som på morgonen.

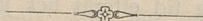
Gonder och hinduer kunna visa åtskillig förslagenhet, när det gäller att förvärfva pengar. En af de kristne här underhölls under nödtiden genom arbete. Till såväl honom som de öfriga ville jag ju gifva blott så mycket, som stod i öfverensstämmelse med de oundgängligaste behofven. Men så bad han mig att också gifva arbete åt en hans dräng, hvilken han stadt på ett år och ju måste gifva lön. Naturligtvis lofvade jag det, men som det var blott en gosse, fick han samma lön som kvinnorna, nämligen 9 anna i veckan. Åtskillig tid efteråt fick jag veta, att denne

dräng hade blott fem rupier i lön för *hela året* och *intet* därutöfver. Nu fick hans husbonde mera än en half rupie i *hvarje vecka* för honom. Att jag höll en straffpredikan för husbonden, då jag fick veta detta, torde ej förundra någon.

De löner, som tjänarne få, äro mycket små, men så veta också dessa att handla därefter. Bli de hägade att hvila, så sända de bud till husbonden: »Jag har feber, jag kan ej komma på arbete.» Och så stanna de hemma en vecka eller mera, och husbonden får låta sig nöja. Ofta är lönen för en dräng 20 à 24 rupier pr år jämte några klädespersedlar, billiga nog. Kanske vill en så lagstadd tjänare gifta sig. Han lyckas då ibland att få ut halfva lönen i förskott, och de pengarne gå åt till bröllopet, men sedan har han intet att äta. Så säger han då till husbonden: får jag inte mat, kan jag ej arbeta, och så lämnar han husbonden och kanske också — bruden. Man har sagt mig, att detta icke är alls ovanligt bland gonderna.

Nu skulle vara mycket mera att säga om folkets konversation, egenrättfärdighet midt under all orättfärdighet m. m. för att få en något så när åskådlig bild af det folk, bland hvilket vi dagligen umgås och som ju är föremål för Guds och missionsvännernas kärleksfulla förbarmande, men då jag fruktar att allt för mycket trötta läsaren, får jag sluta med den bönen till dig: håll ut i kärleken, äfven om du ej ser mycket älskvärdt, ty äfven här väntar vår dyre Herre Jesus lön för sitt arbete i kärleken.

»Det intet finns
Som icke vinnns
Af kärleken,
Som lider.»

MISSIONSSKRIFTER

— utgifna af —

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen.

1. **Bengt Peter Lundahl**, missionär i Ost-Afrika. Några drag ur hans lif af *A. Kolmodin*, med illustrationer, 20 öre.
2. **Om de tigrétalande folkstammarna och missionsarbetet bland dem** af *K. G. Rodén*, med illustrationer, 20 öre.
3. **Några ord om Indien** såsom missionsfält af *A. Kolmodin*. 20 öre.
4. **Lena Rensaa**. Några drag ur hennes lif af *Joel Thulin*. 25 öre.
5. **En blick på utvecklingen af Ev. Fosterlands-Stiftelsens missionsarbete 1893—96** af *A. Kolmodin*. 25 öre.
6. **En dag under Indiens sol** af Zenanamissionären *Evelina Alberg*. 25 öre.
7. **En resa genom borannagallaernas land**. Översättning och tillägg af missionär *K. Cederquist*. 25 öre.
8. **Barnhemmet i Bellesa** af *Emelie Lundahl*. 25 öre.
9. **Evelina Alberg**. En ungdomsbild af Pastor *Plym-Forshell*. 30 öre.
10. **Missionsarbetets betydelse för det kristliga lifvet** af *A. Kolmodin*. 15 öre.
11. **Maria Valentin**. Ett minnesblad af *Oscar Valentin*. 25 öre.
12. **Bilder från Indien** af missionär *F. G. Ekholm*. 30 öre.
13. **Missionens heliga strid**, Ebr. 11: 30, (Föredrag vid Ev. Fosterlandsstiftelsens Årsmöte 1899) af Hofpredikant *Fr. Hammarsten*. 25 öre.
14. **Missionen såsom kulturmak** af *A. Kolmodin*. 30 öre.
15. **Ur det indiska hvardagslifvet** af missionär *E. Storrow*. 25 öre.
16. **Ur Indiens barnavärld** af missionär *E. Storrow*. 20 öre.
17. **En Teologisk strid inför Ras Mengescha**. En bild från Ev. Fosterlands-Stiftelsens mission i Ostafrika af missionär *Gebra Mariam Tajelenj*. 30 öre.
18. **Hvarför missionära Vi?** Ett svar till de likgiltiga och missionens vedersakare af *A. Kolmodin*. 20 öre.
19. **Bland Hinduer och Gonder** af missionspastor *Natanael Arén*. 20 öre.
20. **En dag bland de nödlidande i Sagar**. En bild från Ev. Fosterlands-Stiftelsens mission af missionspastor *J. Nilén*. 20 öre.

»Denna för folket afsedda serie af missionsskrifter, som Stiftelsen börjat utgifva, vilja vi på det varmaste rekommendera för upplifvande af missionsintresset bland vårt folk. Här skildras ett redligt arbete och den tro, som öfvervinner alla hinder.»

www.books2ebooks.eu